

Auca de Josep Moragues (1669-1715)

Un indòmit general, heroi, màrtir nacional

1. En un mas de Sant Hilari,
on l'estiu fa bo d'anar-hi,
2. ... neix plorant, sense xumet,
a la vall de Joanet.
3. En concret, a Can Moragues,
entre alzines i argelagues.
4. El seu pare és un pagès,
propietari, i de pes.
5. Del seu tros, del seu conreu
en Josep serà l'hereu.
6. Un bon dia, ves, ai las!,
l'home es casa amb la Ragàs.
7. Una arbucienca sana,
que té parents a la Plana.
8. Per això el trobem a Vic
on comença l'embolic.
9. Ja que estaven molt encesos
contra els invasors francesos,
10. ... que feien dolenteries
per la Selva i Guilleries.
11. Al servei del veguer Sala,
en Moragues se'ns embala:
12. Es carrega un sentinella
francès, que se'n fa l'estella.
13. I combat amb cor i mans
al costat dels «vigatans»
14. Per això també signà,
ell, a Sant Sebastià,
15. ... aquell pacte que ens va dur
a lluitar contra el d'Anjou.
16. Amb 6000 homes armats
al servei dels aliats.
17. Al costat dels «vigatants»,
-- que com ells molts catalans--,
18. ... no volíem el Borbó
com a cap de la Nació.
19. L'any 1705 a Vic
«D'en Felip? – diu – Jo me'n ric!»
20. El virrei, un tal Velasco,
no volgué admetre el fiasco.
21. Però al Congost, en Moragues
li barrà el pas amb les dagues.
22. I li féu aixecar el vol
en veure que un gran estol
23. ... de barcasses i vaixells
cantava el «Cant dels ocells»,
24. ... i el rei Carles la corona,
es posava a Barcelona.
25. Guanyada la capital,
el nomenen general.
26. I se'n va a Castellciutat,
amb la dona al seu costat.
27. Com que aquesta se li ha mort
n'ha trobat una altra a Sort
28. Que li fa oblidar la pena;
Magdalena s'anomena.
29. Perquè no arribi d'Almança
aquell mal que a tots alcança,
30. ...en Moragues a cavall
prou que lluita amunt i avall.
31. Malgrat tanta, tanta lluita
s'acaba girant la truita.
32. Torna a Àustria Carles III
i ens deixa al mig del merder.
33. Es deroga l'Aliança
contra Castella i la França.
34. Quedem sols els catalans
i ja res no és com abans.
35. Morgades rep el mandat
de deixar Castellciutat.
36. Mes la pugna no abandona
quan assetgen Barcelona
37. ... mils, milers de filipistes
que acampen a les envistes,
38. ...i segueix fent la guerrilla
amb la seva camarilla.
39. Però tot resulta en va
i li toca claudicar.
40. Resignat se'n torna a Sort
on conrearà el seu hort.
41. Mes al cap de poc veu clar
que el volen empresonar.
42. Sota pena de la vida
emprenia la fugida
43. ... quan el varen capturar
per rebel i català.
44. Ni com vulgar lladregot
va poder morir al garrot.
45. ja que fou esquarterat
i el seu cap engabiat
46. Davant d'aquesta tragèdia
cal deixar de fer comèdia.
47. Ara és l'hora, ara és el dia!:
Qui per la pàtria moria
48. ...bé mereix un monument
per ser recordat. Amén.

Joan Vilamala, 2006